

Hjemmel til at lade disse Arealer skyldsette eller ikke. Jeg skal i saa Henseende med den højtærede Formands Tilladelse oplæse et Stykke af en Skrivelse fra Inderrigsmi- nisteriet af 24de Oktober 1857 i Anledning af et Andragende fra nogle Ejere af en Sø, som de vilde udtøre. I denne Skrivelse hedder det: „at der fra Ministeriets Side intet mod den tilsigtede Udtørring af oft- nævnte Sø findes at erindre, og at det un- der Forudsætning af, at Udtørringen tilen- debringes inden Udløbet af 10 Aar fra Dags Dato, herved tilstaaes 10 Aars Hen- stand fra Udtørringens Fuldførelse at regne med Skyldsetningen af det indbundne Areal.“ De 20 Aar vilde være udløbne 1879. Nu er det ganske mærkeligt, at uagtet det var forudsat den Gang fra alle Sider, at denne Sø skulde skyldsettes om 20 Aar, der dog ikke kan finde nogen Skyldsetning Sted af samme nu. Jeg antager ikke, at det er et enestaaende Tilfælde, men at noget lignende er sket i andre Tilfælde. Ejerne maatte alt- saa vide, at der vilde blive paalagt disse Arealer Stat, og de maatte have lagt deres Plan derefter; at de i mange Tilfælde have lagt en ufornuftig Plan, kunne Kommu- nerne dog ikke lide under. Som det er fremhævet, og som det ligger lige for, paabebyrde disse Arealer Kommu- nerne betydelige Udgifter. — Der kan ikke være Tale om, Statteevnen her; det er ved den personlige Kommuneetat, at der er Tale om den, men den Omstændighed, at disse Arealer ligge i en Kommune og paafører denne Udgifter, maa være tilstrækkelig til, at der paalignes dem Stat, og til, at de skulle ivare deres Bidrag til Udgifterne i Kommu- nen. Det er dog mærkeligt, at slige Arealer ikke skulle statte, og det er en saa meget større Mærkelighed og Ubillighed, som Ejerne meget ofte ikke bo i Kommunen og man altjaa ikke en Gang faar personlig Kommuneetat af dem. Det er saa besyn- derligt, naar al anden Jord skal statte, et Princip, der er udtalt af Landets højeste Domstol i en Højesteretsdom af 1873, at al Jord skal statte til det offentlige. Det forekommer mig derfor, at denne Modstand mod Ændringsforslaget, som jeg ikke havde ventet, i sin Almindelighed er ugrundet. — Hvad de Enkeltheder angaa, som det ærede Medlem omtalte med Hensyn til Skyldset- ningen, skal jeg ikke komme nærmere ind paa en Dmtale af dem, da de ere imødegaaede i Detaillerne af den højtærede Minister.

Det ærede Medlem fra København (Det. Hansen) omtalte, at der i Ændrings- forslaget ikke er Tale om Statsstatter. Nej, det er der ikke, fordi dette Lovforslag kun

angaar den kommunale Bøstating; derfor mente man, at det ikke vilde være i sin Or- den, at man tog Statsstatterne med her.

Nadsen-Mygdal: Jeg maa tilstaa, at da der ikke er Udset til, at det forelig- gende Lovforslag kan blive gennemført i denne Samling, havde jeg tænkt mig, at Sagen ikke vilde give Anledning til nogen længere Forhandling. Det var Grunden til, at jeg fattede mig meget kort i Gaar, og at jeg ikke i Dag indlod mig paa nogen Begrun- delse af min Stilling til det sidste Udsnit af det foreliggende Lovforslag, som handler om Bygningsstyld. Men jeg kan nok forstaa, at det angaar et saa brændende Spørgsmaal, at det kan være meget naturligt, at man kommer ind paa en længere Forhandling derom.

Da man altjaa nu alligevel er kommen temmelig dybt ind paa Spørgsmaalet om Hartkornsttattens Retfærdighed eller Uret- færdighed, finder jeg Anledning til at gøre et Par korte Bemærkninger, navnlig over for, hvad vi for lidt siden hørte af den ærede Inderrigsmi- nister. Hvis jeg forstod den ærede Minister rigtig, gif han ud fra, at Klagerne over Hartkornsttattens Uretfær- dighed ikke særlig gjaldt Statterne til Staten. Hvis det var Meningen, er det en Misfor- staaelse. Nej, de Hartkornsttatter, der efter mit Skøn ere de mest uretfærdige, ere netop Statterne til Staten: Gammelstatten, Vand- statten og Vigningsstatten. Det er gamle Statter, som have haft Indflydelse paa ved- kommende Ejendoms Værdi i Handel og Wandel, og saa er der en Forskel paa Hart- kornet i Staten til Staten og Hartkornet i Staten til Kommunen. Hver Gang der er Tale om ny Udgifter til Staten, og hver Gang der er Tale om mulige ny Statter til den, er der ingen af os, der tænker paa at paaligne Hartkornet disse ny Statter; thi Hartkornsttatten til Staten er fast, og der er ikke Tale om ny Statter der. Ander- ledes forholder det sig med Kommune- statten; de ny Udgifter, som forøges stærkt Aar for Aar, som vi alle kende godt, lægges i alt væsentligt paa det gamle uretfærdige Grund- lag, nemlig Hartkornet. Det er saaledes særlig med Hensyn til Kommune- bøstatingen, at jeg finder Hartkornsttatterne uretfærdige. Jeg kunde finde mig i, at man sagde som saa, at en vis Del af Hartkornsttatten til Kommunen blev gjort fast og uforanderlig ligesom f. Eks. Gammelstatten til Staten, men jeg finder, at det er urimeligt, at man Aar efter Aar bliver ved at sammenhobe ny Udgifter paa dette uretfærdige Statte- grundlag.